

Udgiftsniveau på skole- og dagtilbudsområdet i Ishøj Kommune

I nærværende notat gives nogle bud på forklaringer på udgiftsniveauet på dagtilbuds- og skoleområdet i Ishøj Kommune.

Hvorfor er Ishøj Kommunes skolevæsen blandt landets dyreste?

Ifølge Kend din kommune 2022¹ har Ishøj Kommune det 7. dyreste skolevæsen (inkl. specialundervisning) i landet. I 2020 og 2021 lå Ishøj Kommune med det 3. dyreste skolevæsen². Til sammenligning ligger Brøndby, Høje-Taastrup og Albertslund nr. 10, 11 og 13 på listen i 2022. Det skal bemærkes at tallene anvendt i Kend din kommune 2022 er fra 2020 (22p).

Der er ikke noget enkelt svar på spørgsmålet om hvorfor en kommunes skolevæsen er dyrere eller billigere pr. elev end andre kommuner. Det kan fx skyldes forskelle i politiske prioriteringer, forskelle i rammevilkår og strukturelle forhold. Udgifterne til folkeskoleområdet som helhed er større, desto svagere den sociale baggrund er³. Mellem 60 – 80 pct. af forskellen på de kommunale udgifter på folkeskoleområdet kan forklares med befolkningens socioøkonomiske sammensætning⁴.

Da tallene er fra 2020 og er inklusive specialundervisning, spiller det forpligtende samarbejde med Vallensbæk formentlig også en rolle i det udgiftsniveau som vises i statistikken i Kend din kommune. Da tallene er to år bagud, skal vi således frem til Kend din kommune 2024 før tallene vedrørende Vallensbæk ikke spiller ind.

Nogle af de enkeltfaktorer som har indvirkning på at udgiftsniveauet for Ishøj Kommunes folkeskoler (2022-niveau) ligger blandt de højeste er:

- Særlig tildeling til arbejdet med to-sprogede elever: ca. 4,3 mio. kr.
- Ekstra udgifter til helhedsskolen på Strandgårdskolen: ca. 2,1 mio. kr. Det skal her bemærkes at den samlede udgift inkl. mindrefund til SFO er på ca. 700.000 kr.
- Den skolestyrkende indsats: 1.708.000 kr.
- Gruppeordningen på Strandgårdskolen: 10.500.968 kr. Udgiften til gruppeordningen tækker med på konto 3. Hertil kommer, at vi i Ishøj Kommune også har en specialskole (Skolen på Ishøjgård), der som tilfældet er med gruppeordningen også må formodes at trække prisen inkl. specialundervisning op.
- Udgiften til Ishøj Naturcenter tæller også med under skolevæsenet med 1.352.000 kr.

Kend din kommune 2022 stiller nedenstående spørgsmål som sætter fokus på forhold som kan have betydning for udgiftsniveauet på folkeskoleområdet⁵.

Er udgiftsniveauet et udtryk for et valgt serviceniveau?

Serviceniveauet er politisk besluttet som en del af budgetvedtagelsen.

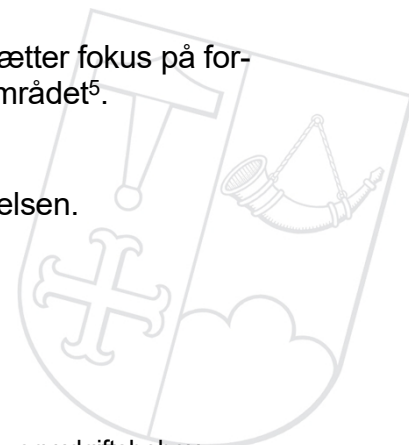
¹ KL, 2022: Kend din kommune, Kommunalpolitisk forum 2022

² Kend din kommune 2020 og 2021.

³ VIVE 2021: ECO Nøgletal. Teknisk vejledning 2021

⁴ VIVE 2021: VIVEs kommunetal 2021.1: Stor variation i kommunale udgifter – og udgiftsbehov.

⁵ Kend din kommune 2022

Er der foretaget strukturtilpasninger i jeres kommune?

Der er for år tilbage foretaget en mindre strukturændring på SFO-området, og senest er aftenklubberne på Gildbroskolen og Vejlebroskolen lagt sammen. Herudover er der ikke foretaget strukturændringer på skoleområdet i Ishøj Kommune.

Har I fx store eller små skoler og klasser?

I Ishøj Kommune har vi relativt små skoler. Den gennemsnitlige skolestørrelse i landet er på 472 elever i 0. – 9. normalklasse (skoleåret 2020/2021)⁶. I Ishøj Kommune er den gennemsnitlige skolestørrelse på 397 elever i 0. – 9. normalklasse⁷. Fordelingen på de enkelte skoler er vist i tabel 1. På den måde kan skolestørrelsen formentlig have en vis forklaringsværdi i forhold til spørgsmålet om, hvorfor Ishøj Kommunes skolevæsen er blandt de dyreste i landet. Et konsistent svar på om det er tilfældet vil kræve en større analyse af om en strukturtilpasning hen imod større skoler vil kunne bidrage til at sænke udgiftsniveauet.

Tabel 1: Skolestørrelser i Ishøj Kommune

Skole	Vibeholmskolen	Gildbroskolen	Vejlebroskolen	Strandgårdskolen	Ishøj Skole
Elevtal (normalklasser)	511	420	396	387	272

Klassekvotienten i Ishøj Kommunes skoler er på gennemsnitlig 20,91⁷ og er en lille smule lavere end landsgennemsnittet som er på 21,1⁶. Klassekvotienten har således formentlig ikke den stor forklaringsværdi i forhold til størrelsen af udgiftsniveauet.

Er der en lav elev-lærer-ratio, højt sygefravær eller en høj andel elever i et specialtilbud?

- Vi har pt. ikke data der viser elev-lærer-ratio.
- Ishøj Kommunes skoler har et sygefravær på 5,1 pct. og ligger som nr. 38 ud af landets 98 kommuner (talt fra den kommune som har det højeste sygefravær). Ishøj Kommunes skoler har lavere sygefravær end Albertslund, Hvidovre, Rødovre og Glostrup og ligger på linje med Brøndby, Høje-Taastrup og Vallensbæk⁸.
- I Ishøj Kommune er andelen af elever i specialundervisning 5,3 pct. mod 4,9 pct på landsplan. Udgiften til elever i specialundervisning må således formodes at være højere i Ishøj Kommune end på landsplan, hvilket kan bidrage til at forklare udgiftsniveauet på skoleområdet i Ishøj Kommune.

Hvornår har tildelings- og styringsmodellen i din kommune sidst fået et eftersyn?

Ressourcetildelingsmodellen for skolerne i Ishøj Kommune er udarbejdet i 2014 og tilpasset folkeskolereformens ændringer i skolesystemet. Ressourcetildelingen justeres løbende i forhold til de beslutninger der træffes af betydning for skoleområdets ressourcer, men har ikke gennemgået et decideret eftersyn siden den blev implementeret.

Ressourcetildelingsmodellen er gennemsigtig giver mulighed for på den enkelte skole at gennemskue grundlaget for tildelingen og er derfor også relativ let at styre

⁶ Undervisningsministeriet

⁷ Ishøj Kommune 2022: Elevstatistik februar 2022.

⁸ Kend din Kommune 2022

efter. Skolerne anvender desuden systemet Nem-Økonomi som understøtter skoleledernes økonomistyring såvel operationelt som strategisk. Der er endvidere et tæt samarbejde mellem skolelederne og administrationen om skolernes økonomi så vidt angår understøttelse og tilsyn.

Løses de administrative opgaver centralt i kommunen eller decentralt på skolerne?

I Ishøj Kommune er der, som i mange andre kommuner, en høj grad af decentralisering hvilket betyder, at en lang række administrative opgaver løses decentralt på skolerne. Gennem de seneste år er flere og flere administrative opgaver decentraliseret fx omkring ansættelse, løn, administrativ IT og økonomiforhold.

Tænkes der i fælles ledelse af skolerne?

Skolerne har hver sin skoleleder. Det er lovmæssigt betinget at en skole med et skolenummer også skal have en skoleleder. Der er et meget tæt samarbejde skolelederne imellem omkring løsning af fælles opgaver, hvor få ofte løser opgaver på vegne af alle.

Er der fokus på brug af digitale læremidler, og har kommunen en strategi for digitalisering? Har I en grøn strategi for jeres skoletilbud?

Skolerne har i samarbejde med pædagogisk IT i CDU-fokus på digitale læremidler. Ishøj Kommune har en strategi for digitalisering af læremidler som genbesøges i 2022.

Ishøj Kommune har ikke en decideret grøn strategi for kommunens skoletilbud.

Dagtilbudsområdets udgiftsudvikling

Ifølge Kend din kommune 2022⁹ har Ishøj Kommune det 19. dyreste dagtilbudsområde i landet. Albertslund og Brøndby ligger som de henholdsvis 8. og 12. dyreste på listen. I 2021 og 2020 lå Ishøj Kommune som det henholdsvis 21. og 38. dyreste dagtilbudsområde¹⁰. Det skal bemærkes at tallene anvendt i Kend din kommune 2022 er fra 2020 (22pl).

En væsentlig årsag til, at Ishøj Kommunes dagtilbudsområde er relativt dyrt er, at Ishøj Kommune som en af de få kommuner har frokost til børnene som en del af dagtilbudsydelsen. En anden årsag er, at tre af Ishøj Kommunes daginstitutioner har modtaget midler fra statens pulje til institutioner med særligt mange sårbare 0. – 2. årige børn. Det skal endvidere bemærkes, at statistikken viser udgiftsniveauet pr. 0 – 5-årige. Det i sig selv kan give en misvisende sammenligning idet udgiften til et vuggestuebarn er ca. dobbelt så høj som til et børnehavebarn, hvorfor udgiftsniveauet pr. 0 – 5-årig er afhængig af fordelingen af antallet af henholdsvis børnehave- og vuggestuebørn.

Et andet parameter til måling af udgiftsniveauet på henholdsvis vuggestuepladser og børnehavepladser er forældrebetalingen som udgør maks. 25% af den samlede bruttodriftsudgift pr. plads. Så jo højere forældrebetalingen er jo højere er udgiften formentlig også.

⁹ KL, 2022: Kend din kommune, Kommunalpolitisk forum 2022

¹⁰ Kend din kommune 2020 og 2021.

I tabel 2 herunder vises forældrebetalingen i Ishøj Kommune og nogle af de omkringliggende kommuner

	Ishøj	Albertslund	Brøndby	Vallensbæk	Høje-Taastrup	Glostrup	Hvidovre
Forældrebetaling vuggestue	3.386 <i>Inkl. frokost</i>	3.501 <i>Ekskl. frokost</i>	3.562 <i>Ekskl. frokost</i>	3.173 <i>Inkl. frokost</i>	3.454 <i>Inkl. frokost</i>	3.835 <i>Inkl. frokost</i>	3.192 <i>Ekskl. frokost</i>
Forældrebetaling børnehave	2.312 <i>Inkl. frokost</i>	1.907 <i>Ekskl. frokost</i>	1.996 <i>Ekskl. frokost</i>	1.825 <i>Ekskl. frokost</i>	1.935 <i>Ekskl. frokost</i>	1.917 <i>Ekskl. frokost</i>	2.018 <i>Ekskl. frokost</i>

Den forældrebetalte frokost koster i gennemsnit 664 kr. pr. måned. Prisen varierer fra 541 kr. (med tilskud fra kommunen) til 761 kr. om måneden.

Sidst skal det bemærkes, at alle kommuner er forpligtet til at implementere loven om minimumsnormeringer senest i 2024.

Kend din kommune 2022 stiller nedenstående spørgsmål som sætter fokus på forhold som kan have betydning for udgiftsniveauet på folkeskoleområdet¹¹.

Hvordan ser befolkningsprognosen for de 0-5-årige ud? Og hvordan ser den ud specifikt for de 0-2-årige og de 3-5-årige?

Dagtilbudsprognosen som fremlægges for Børne- og Undervisningsudvalget i maj måned viser befolkningsprognosens udvikling og prognosticerer på den baggrund behovet for dagpleje-, vuggestue- og børnehavepladser.

Har I vedtaget nogle retningslinjer for, hvordan ændringer i børnetallet håndteres i kommunens dagtilbud?

Ja. Budgettet reguleres i en demografimodel på baggrund af det i dagtilbudsprognosen prognosticerede pladsbehov såvel op som ned. Endvidere reguleres daginstitutionernes budget i løbet af året 1:1 i forhold til det reelt antal indmeldte børn.

Er udgiftsniveauet et udtryk for et politisk valgt serviceniveau, eller er der andre årsager til det niveau, jeres kommune befinder sig på?

Serviceniveauet er politisk vedtaget som en del af budgetvedtagelsen, udgiften pr. barn har ligget stabil de seneste år.

Hvordan er fordelingen mellem store og små institutioner i jeres kommune?

Ishøj Kommune har ingen små institutioner. Små institutioner er som regel dyrere end store institutioner grundet de stordriftsfordele der er ved større institutioner.

Løses de administrative opgaver som fx løn og indkøb centralt i kommunen eller decentralt i daginstitutionerne?

I Ishøj Kommune er der, som i mange andre kommuner, en høj grad af decentralisering hvilket betyder, at en lang række administrative opgaver løses decentralt på skolerne. Gennem de seneste år er flere og flere administrative opgaver decentraliseret fx omkring ansættelse, løn, administrativ IT og økonomiforhold. Det skal bemærkes, at dagtilbuddene ikke har budget til administrativt personale.

¹¹ Kend din kommune 2022